

MEMO minimalna plača za ESS – dopolnjeno za sejo 18.11.2022

Izhodišče Vlade RS za posvetovanje s socialnimi partnerji z dne 27.10.2022

13. oktobra 2022 je IER po naročilu MDDSZ pripravil **nov izračun minimalnih življenjskih stroškov**, ki znašajo **669,83 EUR**.

V skladu z navedenim je Vlada sklenila, da novo določeni znesek bruto minimalne plače ne sme biti nižji od 1.133,37 EUR in ne višji od 1.341,40 EUR (**3. člen ZMinP**).

V skladu s **5. členom ZMinP** se bruto znesek minimalne plače **enkrat letno uskladi** najmanj z rastjo cen življenjskih potrebščin. Za uskladitev minimalne plače se uporabi uradni podatek SURS o **medletni rasti cen življenjskih potrebščin decembra preteklega leta glede na december predpreteklega leta**. V skladu z Jesensko napovedjo gospodarskih gibanj 2022 UMAR naj bi ta znašala **9,8 %**.

PREDLOG VLADE: V skladu z navedenim je **minister za delo socialnim partnerjem v novembru 2022 predlagal** določitev zneska minimalne plače v višini **120 % izračunanih minimalnih življenjskih stroškov v bruto znesku 1.133,37 EUR (rast 5,49%)** in ocenjenem netu znesku 803,80 EUR in **uskladitev tega zneska v januarju leta 2023** v skladu z uradnim podatkom o medletni rasti cen življenjskih potrebščin decembra preteklega leta glede na december predpreteklega leta kot ga določa ZMinP (cca.9,8%).

Stališče Združenja delodajalcev Slovenije

1. Redna uskladitev minimalne plače z inflacijo je januarja in se nanaša na bruto (in ne neto) minimalno plačo

5. člen Zakona o minimalni plači opredeljuje redno letno uskladitev minimalne plače **najmanj z rastjo cen življenjskih potrebščin (december/december)**, kar UMAR ocenjuje na **9,8 %**. Usklajuje se **bruto znesek minimalne plače**, to je trenutno 1.074,43 EUR, ki bi v tem primeru za delo opravljeno od januarja 2023 naprej znašala bruto **1.179,72 EUR**.

2. Izračun minimalnih življenjskih stroškov in določitev neto minimalne plače v obsegu 120 – 140 % tega izračuna je korektiv oz. kontrola in ne redno usklajevanje

Pri določanju zneska minimalne plače v povezavi z minimalnimi življenjskimi stroški moramo biti najprej odkriti v tem, s kakšnim namenom je predlagatelj ta člen uvedel v letu 2018. **Do danes je bil člen uporabljen samo enkrat**, tokrat bo drugač – njegov namen pa je **služiti najprej kot kontrola**, na kakšni ravni je minimalna plača (v razmerju do praga revščine itn.), **ter nato po potrebi njena korekcija** na vsaj 120 % izračuna minimalnih življenjskih stroškov.

Iz obrazložitve predlagatelja ob sprejemu zakona o spremembah zakona o minimalni plači z dne 7.11.2018 EPA 228-VIII navajamo cilj predlagatelja in njegovo obrazložitev:

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR
Poslanska skupina Levica

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
t: 01 478 96 49, f: 01 478 98 45, e: ps-levica@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Državni zbor Republike Slovenije
Skupina poslank in poslancev
(prvopodpisani Luka Mesec)

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto:	07-11-2018
Šifra:	430-03/18-6/1
Povezava:	
EPA:	228-VIII EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

2.1 Cilji

Predlagana novela zasleduje naslednje cilje:

- povišanje minimalne plače, tako da bo omogočala dostojno življenje delavcem, ki jo prejema, in njihovim družinam;

- uvedba socialne varovalke (formule) za določitev minimalne plače, zato da minimalna plača v bodoče niti v kriznih časih ne bi več padla pod prag absolutne revščine temveč bo zagotavljala dostojno življenje delavcev.

- izločitev vseh preostalih dodatkov (za delovno dobo in za težje pogoje dela) ter dela plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost iz definicije minimalne plače, tako da bodo tudi delavci, katerih osnovne plače so nižje od minimalne plače, dodatno plačani za delo v težjih pogojih dela, oziroma za trajanje delovne dobe in dejansko nagrajeni za uspešno delo.

K 2. členu

S členom se določa, da mora biti minimalna plača določena kot seštevek zneska minimalnih življenjskih stroškov, povišanih za dvajset odstotkov in zneska davkov ter obveznih prispevkov za socialno varnost za delavca, ki v tekočem davčnem letu ne uveljavlja olajšav za vzdrževane družinske člane skladno z zakonom, ki ureja dohodnino, in ki razen minimalne plače ter zakonsko predpisanega regresa nima drugih obdavčljivih dohodkov, ki bi vplivali na višino splošne olajšave. S predlagano spremembo se torej zagotavlja, da noben delavec, ki dela polni delovni čas, za svoje delo ne prejme plačila, ki ni vsaj 20 % višje od izračunanih minimalnih življenjskih stroškov.

Minimalni življenjski stroški se na podlagi drugega odstavka 8. člena Zakona o socialno varstvenih prejemkih ugotovijo najmanj vsakih pet let. Določba torej pomeni, da mora biti zgoraj določen seštevek kot minimalna plača za delo, opravljeno od 1. januarja tekočega leta, vsaj 20 % višji od minimalnih življenjskih stroškov, kot so bili ugotovljeni do izteka roka za redno uskladitev v 5. členu veljavnega Zakona o minimalni plači (tj. do 31. januarja tekočega leta). Za ponazoritev: zadnji uradni izračun minimalnih življenjskih stroškov je pokazal, da minimalni življenjski stroški za samsko osebo znašajo 613,41 EUR na mesec. Neto minimalna plača bi morala tako znašati vsaj 736,09 EUR. Ker mora biti plača določena v bruto znesku, se minimalna plača s to določbo določa kot seštevek zneska minimalnih življenjskih stroškov, povišanega za 20 % in davkov in obveznih prispevkov, kot jih določa področna zakonodaja (Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakon o zdravstvenem varstvu in

zdravstvenem zavarovanju, Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Zakon o prispevkih za socialno varnost). Hkrati se določa, da se pri določitvi minimalne plače upošteva primer delavca, ki uveljavlja zgolj splošno olajšavo, ne pa recimo olajšav za vzdrževane družinske člane, in pa, da se pri določitvi uporabi tisti znesek splošne olajšave, do katerega je upravičen zavezanec, ki razen minimalne plače in regresa po zakonu nima drugih dohodkov. Olajšave namreč vplivajo na neto plačo, višina letnega dohodka pa na višino splošne olajšave. Če bi pri določitvi izhajali iz primera delavca z vzdrževanimi družinskimi člani, bi pri enaki bruto plači samski delavec prejel neto plačo, ki bi bila nižja od 700 EUR.

Z drugim odstavkom se omogoča, da se lahko določi tudi višja minimalna plača, upošteva rast cen življenjskih potrebščin, gibanje plač, gospodarske razmere oziroma gospodarsko rast in gibanje zaposlenosti.

Izpostavljamo tudi, da se **v skladu z Zakonom o minimalni plači, trimesečni rok, v katerem minister, pristojen za delo, določi višino minimalne plače glede na spremembo zneska minimalnih življenjskih stroškov, izteče v januarju. Rok se tako prekriva z obdobjem, določenim za redno uskladitev minimalne plače glede na podatek o medletni rasti cen življenjskih potrebščin decembra preteklega leta glede na december predpreteklega leta.**

Iz navedenih razlogov in dejstva, da je potrebno nov znesek minimalne plače **določiti v roku 3 mesecev po izračunu MŽS (rok se izteče v sredini januarja 2023)** smo prepričani, da je določitev novega zneska minimalne plače **edina pravilna in korektna v 1 koraku – za januar 2023.**

3. Pri določitvi zneska minimalne plače glede na izračun minimalnih življenjskih stroškov je potrebno upoštevati relevantno davčno zakonodajo

Dodatno **opozarjamo na spremembo dohodninske zakonodaje, ki bo (najverjetneje – glede na razvoj dogodkov v Državnem zboru) stopila v veljavo s 1.1.2023 in jo je nujno upoštevati** ob primerjavi višine neto minimalne plače in izračuna življenjskih stroškov. Tako veleva tudi sam Zakon o minimalni plači:

»3. člen

(določitev minimalne plače)

(1) Minimalna plača se določi kot seštevek zneska minimalnih življenjskih stroškov, povišanih za 20 % ter zneska davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost za delavca, **ki v davčnem letu, v katerem se določi višina minimalne plače, ne uveljavlja olajšav za vzdrževane družinske člane skladno z zakonom, ki ureja dohodnino, in ki razen minimalne plače in regresa, določenega z zakonom, nima drugih obdavčljivih dohodkov, ki bi vplivali na višino splošne olajšave.**

(2).....«

Trenutno veljavna minimalna plača znaša **1.074,43 EUR bruto**, kar je **778,26 EUR neto** (ob predpostavkah iz zakona: samska oseba, brez otrok).

V primeru sprejema **sprememb dohodninske zakonodaje**, ki jih je predlagala Vlada RS, bo s **1.1.2023 enak znesek bruto minimalne plače kot je danes (1.074,43 EUR), pomenil neto prejemek zaposlenega 818,09 EUR. To pa je nad 803,30 EUR neto minimalne plače**, kolikor je cilj Vlade RS na podlagi izračuna novih minimalnih življenjskih stroškov.

To pomeni, da bo cilj **1.1.2023 dosežen že zgolj z dohodninsko zakonodajo po novem predlogu Vlade RS.**

Tudi v kolikor upoštevamo trenutno veljavno zakonodajo (»stara zakonodaja«) za januar 2023, bo neto znesek minimalne plače ob uskladitvi z inflacijo (9,8%) v bruto znesku januarja 2023 znašal 1179,72, kar bi neto v vsakem primeru (stare – cca. 831 EUR ali nove davčne zakonodaje – cca. 876 EUR) močno preseglo cilj vlade 803,80 EUR (120% nad pragom minimalnih življenjskih stroškov).

V kolikor bi Vlada dodatno dvignila minimalno plačo prej (pred iztekom roka in upoštevanja ustrezne dohodninske zakonodaje, kot veleva tudi sam zakon o minimalni plači), bo dvig bistveno višji, kot izhaja iz zakona: **neto minimalna plača zaposlenega bi s 1.1.2023 tako po izhodiščih vlade za dvostopenjski dvig znašala 897,76 EUR** (kar je več kot 90 EUR neto na zaposlenega nad ciljem vlade).

	Bruto MP 2022	Neto minimalna plača		
		2022 trenutno veljavna davčna zakonodaja	januar 2023 stara DoH	januar 2023 po novi ZDoH
Minimalna plača				
MP sept. 2022	1.074,43	778,26	791,59	818,09
neto življ. str.+120 % prag	1.133,58	803,80	817,13	845,82
Cilj Vlade 850 € neto	1.186,91	836,67	850,00	870,80
Neto MŽS + 9,8 % - inflacija napoved UMAR	1.244,67	874,46	887,8	897,76
			831,96 Brez upoštevanja dodatne splošne olajšave	867,44
9,8 % - inflacija napoved UMAR	1.179,72			

Poziv ZDS

Zaradi vsega navedenega **apeliramo, da se višina minimalne plače za leto 2023 določi v enem koraku (in ne dvostopenjsko)**, pri čemer se **upoštevata tudi dejstvo, da nov izračun minimalnih življenjskih stroškov že vključuje uskladitev z rastjo indeksa cen življenjskih potrebščin in ustrezen izračun dohodnine za leto 2023.**

Priloga: Minimalna plača glede na države konkurentke znotraj EU

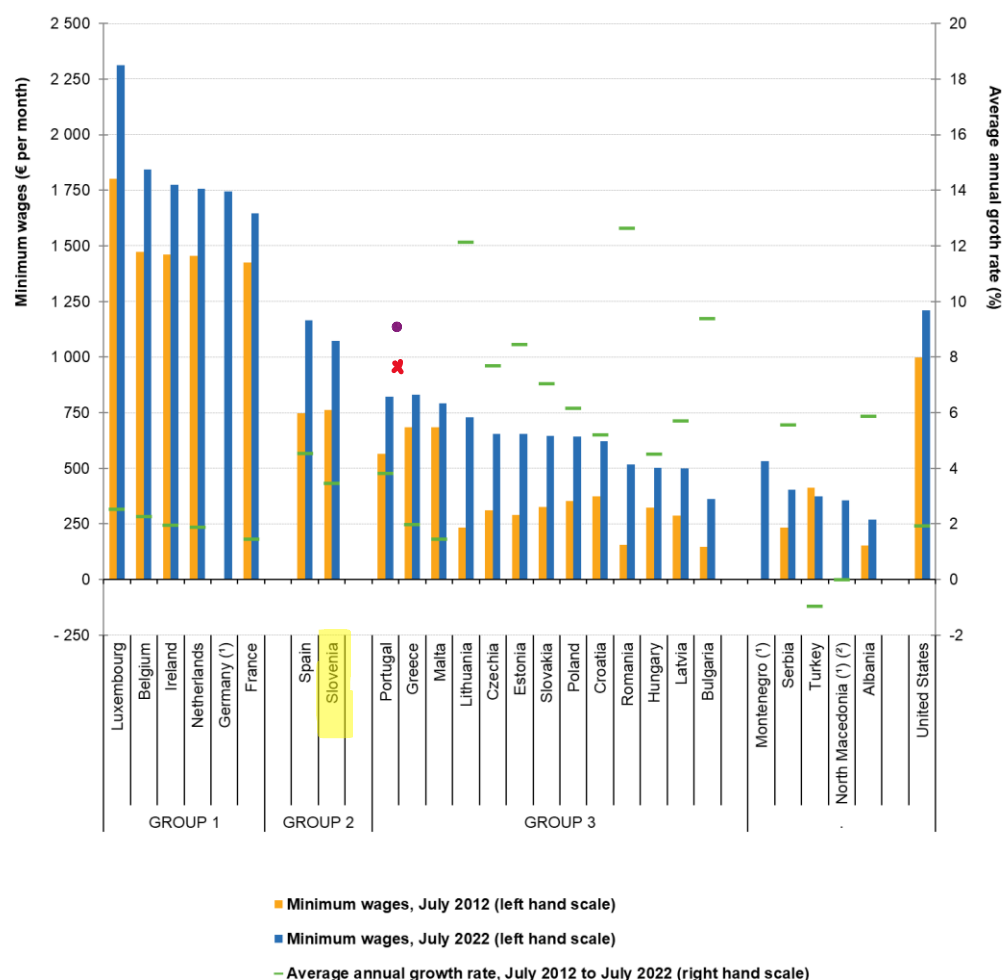
Minimalna plača glede na države konkurentke znotraj EU

Podatki Eurostat za julij 2022 jasno kažejo, da je Slovenija s trenutno veljavno bruto minimalno plačo 8. po vrsti med članicami EU. Višja bruto minimalna plača je v Luxembourg, Belgiji, na Irskem, v Nemčiji, Franciji in Španiji. Vse države članice, s katerimi na trgu konkuriramo, imajo bruto minimalno plačo daleč nižjo kot v Sloveniji. Ob tem izpostavljamo, da podatki ne vključujejo dodatnih izplačil za prevoz na delo in prehrano med delom, kot jih poznamo v Sloveniji.

V primeru dviga minimalne bruto plače, kot predlagano v izhodiščih vlade, se bo naša konkurenčnost v stroškovnem delu bistveno poslabšala (*rdeči križec, vijolična pika na grafu – lastna opomba*).

Minimum wages, July 2022 and July 2012

(€ per month and %)

Note: Denmark, Italy, Cyprus, Austria, Finland and Sweden: no national minimum wage.

(*) January 2012 data and average annual rate of change not available.

(?) Minimum wage in force on 1 July 2021

Source: Eurostat (online data code: earn_mw_cur)

eurostat